

Sygn. akt: I C 480/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Rybarczyk
Protokolant:	st. sekr. Sądowy Anna Wysocka

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2016 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa **R. B.**

przeciwko M. Z.

o zapłatę

1. Utrzymuje w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 19.05.2016 w sprawie I Nc 104/15
2. Kosztami sądowymi od uiszczenia, których pozwany był zwolniony obciąża Skarb Państwa

SSO Wojciech Rybarczyk

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 22 kwietnia 2015 r., w postępowaniu nakazowym, R. B. zażądała zasądzenia od pozwanego M. Z. kwoty 100.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powództwa wskazano, że w dniu 17 lutego 2015 r. pozwany wystawił weksel, na podstawie którego miał zapłacić powodowi bez protestu w dniu 21 kwietnia 2015 r. kwotę 100.000 zł. Powód wskazał, że wezwał pozwanego do wykupu weksla, czego pozwany do chwili obecnej nie wykonał.

(pozew k. 2-3)

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 19 maja 2015 r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty k. 9)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł w dniu 1 lipca 2015 r. zarzuty, wnosząc o uchylenie wydanego nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa oraz o wstrzymanie wykonania wydanego nakazu zapłaty.

Pozwany podniósł, że podpisał przedmiotowy weksel pod wpływem przymusu fizycznego, a już co najmniej pod wpływem bezprawnej groźby – co czyni zobowiązanie wekslowe nieistniejącym. Ponadto pozwany wskazał, że brak jest także zobowiązania podstawowego obejmującego należność dochodzoną pozwem. Pozwany wyjaśnił, że na miejsce

w którym podpisał przedmiotowy weksel przywieziony został przez powoda, znajdowali się tam także D. M. (1) oraz P. N.. Trzej mężczyźni oświadczyli powodowi, że nie opuści pomieszczenia póki nie podpisze weksli. Pozwany podał, że gdy chciał wyjść został popchnięty i uderzony w twarz, a następnie pod wpływem przymusu i gróźb podpisał trzy weksle, w tym weksel będący podstawą niniejszego powództwa. Pozwany podkreślił, że nigdy nie powstał stosunek podstawowy, mogący stanowić źródło dla zobowiązania wekslowego. Pozwany podał, że w związku z powyższym zajęciem prowadzone jest przez Prokuraturę Rejonową B. – P. postępowanie przygotowawcze.

(zarzuty k. 29-30v)

Postanowieniami z dnia 3 lipca 2015 r. Sąd wstrzymał wykonanie nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla w dniu 19 maja 2015 r. oraz zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości.

(postanowienie k. 41-41v oraz k. 42)

Odpowiadając na zarzuty strony pozwanej, powód wskazał, że powód nakłonił go do inwestycji w nieuczciwie prowadzone przedsięwzięcie, a jego twierdzenia co do rzekomego zastraszania i gróźb bezprawnych są nieprawdziwe. Powód wyjaśnił, że pod wpływem pozwanego zainwestował w spółkę o nazwie A. (...), a podczas spotkania w lutym 2015 r. pozwany poręczył za rzekomą prawdziwość i uczciwość inwestycji do której namawiał i podpisał weksel oraz zobowiązanie. Powód podkreślił, że bezpośrednio po tym jak pozwany podpisał weksel, udał się na wycieczkę zagraniczną, a dopiero po powrocie i otrzymaniu wezwania do wykupienia weksla postanowił zgłosić rzekome przestępstwo na policję.

(odpowiedź powoda na zarzuty od nakazu zapłaty k. 51–53)

W toku dalszego postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k.176 /00:00:57-00:01:26/)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 lutego 2015 r. M. Z. wystawił weksel własny na kwotę 100.000 zł, płatny w dniu 21 kwietnia 2015 r. na rzecz R. B..

(dowód: weksel – kopia k. 4)

Tego samego dnia pozwany podpisał także oświadczenie, zgodnie z którym zobowiązał się przekazać udziały o wartości po 100.000 zł na rzecz R. B., D. M. (1) i P. N. w każdej spółce którą założy. Pozwany wskazał, że zobowiązanie zabezpiecza wekslem bez protestu na kwotę 300.000 zł.

(dowód: zobowiązanie k. 58)

Pismem z dnia 14 kwietnia 2015 r. powód wezwał pozwanego do wykupu przedmiotowego weksla w terminie do dnia 21 kwietnia 2015 r.

(dowód: wezwanie do wykupu weksla k. 5)

Pismem z dnia 20 kwietnia 2015 pozwany złożył powodowi oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczeń woli złożonych dnia 17 lutego 2015 r., powołując się na działanie pod wpływem adresowanych do niego bezprawnych gróźb P. N..

(dowód: oświadczenie pozwanego k. 138 - załączone akta dochodzenia 3 Ds. 1317/15)

Komisariat Policji B. - B. pod nadzorem Prokuratury Rejonowej B. – P. prowadził postępowanie przygotowawcze w sprawie zmuszenia M. Z. w dniu 17 lutego 2015 r. w B. do podpisania weksli na łączną kwotę 300.000 zł, czego

dopuszczyć się mieli współudziałowcy spółki (...) sp. z o.o. : P. N., R. B. oraz D. M. (1). Pozwany złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w dniu 3 marca 2015 r.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu dochodzenia k. 32 akt, protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia k. 2-6 - załączone akta dochodzenia 3 Ds. 1317/15)

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2016 r. umorzono dochodzenie w sprawie 3 Ds.- (...) o zmuszanie M. Z. do podpisania weksli na łączną kwotę 300.000 zł przez znanych mu osobiście udziałowców Spółki (...) sp. z o.o. w której jest dyrektorem ds. rozwoju, tj. R. B., P. N. i D. M. (1), do którego doszło w dniu 17 lutego 2015 r. w B.. Jako powód umorzenia wskazano na brak danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przestępstwa.

(dowód: postanowienie o umorzeniu dochodzenia k. 150-150v,.)

Pozwany M. Z. jest (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., będącej większościovym udziałowcem spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Pozwany pełni także funkcję dyrektora do spraw rozwoju w spółce (...) Sp. z o.o.

(dowód: odpisy z rejestru przedsiębiorców KRS k. 56-56v i 57-57v, pismo Prokuratury Rejonowej B. – P. k.50)

M. B. (żona powoda), D. M. (1) oraz P. N. są współnikami mniejszościowymi Spółki pod firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. W dniu 17 kwietnia 2015 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki (...), prowadzone przez Prezesa Zarządu Ł. J., z udziałem wspólników mniejszościowych. W przedmiocie sytuacji finansowej spółki ustalono, że ze względu na spadek kursu bitcoina i wysokie koszty operacyjne spółki, w tym koszty najmu lokalu i wymagalnej pożyczki wobec osoby trzeciej w wysokości 206.000 złotych, spółka zmuszona była zwolnić wszystkich pracowników i opuścić zajmowany lokal, w związku z czym konieczne jest dokapitalizowanie spółki i uchwalenie od wspólników dopłat w celu zapewnienia dalszej działalności, w przeciwnym wypadku spółka będzie zmuszona ogłosić upadłość.

Obecny na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników R. B., działający jako pełnomocnik M. B., podniósł, iż podpisał wadliwą, do tej pory niewykonaną umowę przedwstępną sprzedaży udziałów, które zostały podpisane przez Prezesa Ł. J. w imieniu spółki pod firmą (...) Sp. z o.o. z siedziba w W., na podstawie której to umowy R. B. miał nabyć w drodze umowy sprzedaży po 5 % udziałów w Spółce pod firmą (...) Sp. z o.o. na poczet której to umowy R. B. wpłacił tytułem zadatku kwotę łącznie dwa razy po 100.000 zł czyli łącznie 200.000, przy czym R. B. przyznał, że drugą z wymienionych transz w wysokości 100.000 zł wpłacił do rąk M. Z.. Prezes Zarządu Ł. J. odparł, iż pieniądze w wysokości 100.000 zł wpłacone przez R. B. przekazał do rąk Prezesa zarządu Spółki pod firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

(okoliczności bezsporne, nadto protokół z nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki (...) Sp. z o.o. k. 59-70)

Powód R. B. zaangażował się w działalność spółki (...) za pośrednictwem P. N., który współpracował z pozwanym. Żona powoda w dniu 14 września 2014 r. nabyła 5 % udziałów w spółce - o wartości 200.000 zł. Powód działał w imieniu swojej zony. Powód przekazał 100.000 zł przy podpisaniu umowy przedwstępnej, dalszą kwotę 100.000 zł przekazał w okresie późniejszym, także w gotówce. Powód nie otrzymał żadnych pokwitowań w związku z przekazywanymi środkami pieniężnymi. Drugą transzę pieniędzy powód wpłacił bezpośrednio pozwanemu. Środki zainwestowane między innymi przez powoda miały być przeznaczona na zorganizowanie w Polsce giełdy kryptowaluty. Zająć miał się tym pozwany, który dysponował środkami przekazanymi przez inwestorów. Gotówka miała zostać przeznaczona na stworzenie projektu giełdowego i oprogramowania. Pierwsza wpłata od inwestorów, w tym powoda, przekazana została pozwanemu na przełomie sierpnia i września 2014 r. – w kwocie 200.000 zł. Do grudnia 2014 r. inwestorzy przekazali pozwanemu kwotę 400.000 zł.

Pozwany nie przekazywał sprawozdań finansowych. W dniu 17 lutego 2015 r. zorganizowano spotkanie z pozwanym w B. przy ul. (...) w biurze powoda. W spotkaniu uczestniczyli: powód, pozwany, D. M. (2) i P. N.. W związku z faktem iż pieniądze zostały wpłacone, a giełda nie powstała, udziałowcy chcieli zasięgnąć informacji o sytuacji finansowej spółki. Pozwany poinformował zgromadzonych, że nie zrealizował żadnego projektu. Pozwany wyszedł z propozycją, że jest

gotowy podpisać zobowiązanie. Padła propozycja aby pozwany podpisał także weksle. Treść zobowiązania została przygotowana na miejscu, pozwany podpisał zobowiązanie oraz trzy weksle każdy na kwotę 100.000 zł dla powoda, D. M. (2) i P. N.. Nie sporządzono deklaracji wekslowej. Pozwany wskazał, że wystawi weksle w wysokości 100.000 zł każdy, gdyż tylko w połowie czuje się odpowiedzialny za zobowiązania spółki, w pozostałym zakresie odpowiadać powinien za nie R. K.. Podczas spotkania atmosfera była spokojna. Pozwany podpisał weksle dobrowolnie. Pozwany poinformował zgromadzonych o planowanym wyjeździe do A.. D. M. (2) po spotkaniu odwiózł pozwanego.

(dowód: zeznania świadka P. N. k. 114v-116 /00:14:34-00:59:28/, zeznania świadka D. M. (1) k.116-116v /01:02:38-01:23:55/, zeznania powoda k. 137-138/00:05:32-00:32:10/, częściowo zeznania pozwanego k. 139 /00:35:06-01:08:24/)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone dowody. Autentyczność złożonych w sprawie dokumentów, w tym stanowiących akta dochodzenia 3 Ds. 1317/15 nie budziła wątpliwości sądu. Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania świadków: P. N. i D. M. (1), którzy przedstawili spójną i wiarygodną wersję wydarzeń z dnia 17 lutego 2015 r. Zeznania te pozostawały także w logicznym związku z wynikiem postępowania prowadzonego przez prokuraturę w sprawie o zmuszanie M. Z. do podpisania weksli na łączną kwotę 300.000 zł. Zeznania powoda znalazły potwierdzenie w wyżej wymienionych dowodach, tym samym zasługiwały na miano wiarygodnych.

Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom pozwanego w zakresie w jakim dotyczyły przebiegu spotkania z dnia 17 lutego 2015 r. Pozwany twierdził, że P. N. nie pozwolił mu opuścić spotkania i kazał podpisać mu 3 weksle, każdy na kwotę 100.000 zł. Pozwany twierdził, że podpisał przedmiotowe weksle pod przymusem, w obawie o własne zdrowie i życie. Jednocześnie pozwany wskazał, że zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa złożył dwa tygodnie później, po powrocie z Meksyku. Mając na uwadze wnioski wyciągnięte z pozostałych materiałów dowodowych oraz doświadczenie życiowe, ciężko zawierzyć pozwanemu, że podpisał przedmiotowy weksel pod wpływem groźby i mimo to pozwolił aby jedna z osób rzekomo kierujących pod jego adresem groźby, odwoziła go bezpośrednio po całym zajściu do domu, a ponadto zaniechał zawiadomienia policji o całym zajściu, wyjechał na zaplanowany wyjazd i dopiero po powrocie złożył doniesienie. Pozwany w żadnym zakresie nie twierdził, że nie miał możliwości podjęcia bezpośrednich działań zmierzających do ujawnienia rzekomego przestępstwa. Co więcej pozwany, ani w treści zarzutów, ani w późniejszych zeznaniach nie skonkretyzował jakiej to treści groźby miały być rzekomo kierowane pod jego adresem. Całokształt zgromadzonego materiału dowodowego nie potwierdził także, aby nie łączyły go z powodem powiązania, mogące zostać uznane za podstawę wystawionego przez pozwanego na rzecz powoda weksla. Powód wykazał, że sytuacja finansowa spółki (...) była zła, pozwany zaś był nie tylko dyrektorem przedmiotowej spółki, ale także powiązany był z nią kapitałowo, przez spółkę (...) Sp. z o.o. Strony czyniły ustalenia co do inwestycji w spółkę (...), doradzanych przez pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podstawą żądania pozwu jest art. 104 w zw. z art. 28 zd. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37 z 1936 roku poz. 282 ze zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami wystawca weksla własnego odpowiada za zapłatę weksla.

Weksel ze swej istoty jest sformalizowanym dokumentem zawierającym elementy ściśle określone przez prawo wekslowe. Wobec tego, co do zasady brak ustawowych elementów weksla powoduje jego nieważność. Przedmiotowy weksel jest wekslem własnym, do którego ma zastosowanie przepis art. 101 prawa wekslowego, określający wymagania formalne weksla własnego. Zgodnie z art. 102 nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech wskazanych w art. 101, wyjąwszy przypadki określone w art. 102. Oznacza to, że co do zasady, dokument, któremu brak choćby jednej z cech określonych w art. 101 nie jest wekslem, a więc nie mają do niego zastosowania zasady odpowiedzialności wekslowej.

W ocenie Sądu weksel wystawiony przez M. Z. spełniał przepisane wymagania. Weksel ten zawiera bowiem oznaczenie „weksel”, przyrzeczenie bezwarunkowego zapłacenia sumy pieniężnej: 100.000 zł, oznaczenie terminu płatności – 32.04.2015 r., oznaczenie miejsca płatności – B., nazwisko osoby na której rzecz zapłata ma być dokonana, tj. R.

B., jak i oznaczenie daty wystawienia weksla: 17.02.2015 r. i miejsca jego wystawienia (przy czym w myśl art. 102 Prawa wekslowego w braku osobnego oznaczenia, miejsce wystawienia wekslu uważa się za miejsce płatności, a także za miejsce zamieszkania wystawcy). Ponadto weksel zawierał również podpis jego wystawcy. Sam pozwany nie kwestionował ważności weksla pod kątem formalnym, stawiając zarzuty odnoszące się do jego ważności w związku z brakiem podstawy (stosunku podstawowego) do wystawienia weksla. W pierwszej jednak kolejności pochylić się należało nad innym zarzutem pozwanego tj. nieistnienia zobowiązania wekslowego ze względu na wadę oświadczenia woli w postaci działania pod wpływem groźby (art. 87 kc).

Zgodnie z przepisem art. 87 k.c. kto złożył oświadczenie woli pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, ten może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia, jeżeli z okoliczności wynika, że mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe. Konstrukcja groźby jako wady oświadczenia woli łączy w sobie dwa podstawowe elementy: 1) zewnętrzny - określone zachowanie się grożącego polegające na stworzeniu stanu zagrożenia w celu wymuszenia określonego oświadczenia woli, oraz 2) wewnętrzny - powstała obawa, strach paraliżujący swobodę decyzji zagrożonego. Oba wymienione elementy stanu faktycznego groźby muszą wystąpić łącznie. Między groźbą a złożeniem odpowiedniego oświadczenia przez zagrożonego musi zachodzić związek przyczynowy. Łańcuch powiązań przyczynowych przedstawia się następująco: groźba (przyczyna pierwotna) doprowadza do powstania w umyśle zagrożonego stanu obawy (skutek), ten zaś z kolei staje się przyczyną sprawczą złożenia oświadczenia woli. Zagrożony z reguły ma pełną świadomość racji sprzeciwiających się podjęciu przez niego czynności prawnej. Względem te jednak zastępuje obawa i to ona ostatecznie determinuje wolę osoby zagrożonej. Brak wskazanego powiązania wyklucza możliwość uznania, iż oświadczenie woli nastąpiło pod wpływem groźby. Ocena w tym względzie możliwa jest tylko in concreto, a zatem na podstawie konkretnej sytuacji, po rozważeniu wszystkich okoliczności stanu faktycznego, w których proces ten przebiegał. Za prawnie doniosłą wadę oświadczenia woli może być uznana tylko groźba spełniająca kumulatywnie dwa warunki, a mianowicie musi być ona bezprawna i poważna. Artykuł 87 wyraźnie podkreśla tę cechę. Klasyfikacja groźby jako bezprawnej nie powinna być przeprowadzona w oderwaniu od przyjętej w prawie cywilnym koncepcji bezprawności. Bezprawność oznacza ujemną ocenę porządku prawnego o zachowaniu się sprawcy. Wyraża się w sprzeczności tego zachowania z porządkiem prawnym, a zatem nie tylko w sprzeczności z nakazami lub zakazami ustawowymi, lecz także w nadużyciu własnego lub naruszeniu cudzego prawa podmiotowego, prawnie chronionego interesu lub też zasad współżycia społecznego. Ocena powagi groźby musi być przeprowadzona w dwóch aspektach: 1) charakteru zła, niebezpieczeństwa, którym się grozi, oraz 2) możliwości realizacji groźby, inaczej mówiąc - możliwości rzeczywistego sprowadzenia tego zła na zagrożonego. Trzeba przyjąć, że tylko poważne niebezpieczeństwo może uzasadniać stan obawy. Nie musi być ono szczególnie ciężkie, musi jednak posiadać określony ciężar, na pewno nie może być nieznaczne. Drobne przykrości lub niewielkie straty, z jakimi wszyscy muszą się liczyć, nie stwarzają stanu niebezpieczeństwa. Jednocześnie należy ustalić, jaka była możliwość realizacji groźby, a zatem wprowadzenia w czyn tego, czym grożono. Zapowiedź najokrutniejszego nawet postępowania nie jest poważna, jeżeli w świetle zachodzących okoliczności wprowadzenie go w życie jest nieprawdopodobne lub wręcz niemożliwe. Poważna jest jedynie taka groźba, która stanowi realne, rzeczywiste niebezpieczeństwo, tak z punktu widzenia tego, czym się grozi, jak i możliwości realizacji (B. Lewaszkiewicz-Petrykowska w: Komentarz do art. 87 Kodeksu cywilnego, opubl. Lex 2009).

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany podniósł istnienie wady oświadczenia woli w postaci groźby, wywołującej u pozwanego obawę o życie i zdrowie. W ocenie Sądu w okolicznościach ustalonego stanu faktycznego nie sposób twierdzić, aby powód, czy osoby towarzyszące mu na spotkaniu w dniu 17.02.2015 r., bezprawnie doprowadziły do złożenia oświadczenia woli przez pozwanego, zawartego w wekslu. Zdaniem Sądu, po dokonaniu racjonalnej oceny w konkretnym stanie faktycznym, nieuzasadnionym byłoby twierdzenie o tym, że u pozwanego powstał stan obawy paraliżujący jego wolę. Pozwany znał osoby będące obecne na spotkaniu, pozostawał z nimi w relacjach biznesowych, wyrazem których stało się także wystawienie przedmiotowego weksla. Pozwany nie wskazał czym de facto miano mu grozić, tym samym nawet jeśli przyjąć by, że na przedmiotowym spotkaniu jakiegokolwiek groźby padły (czego pozwany nie wykazał), to i tak nie sposób by było ocenić czy groźby te mogły wywołać u pozwanego stan realnego zagrożenia. Zdaje się to jednak mało prawdopodobne, gdyż nie dość że pozwany pozwolił się po spotkaniu odwieźć, to jeszcze

wybrał się w podróż zagraniczną i dopiero po powrocie zdecydował się na zawiadomienie odpowiednich organów o rzekomo popełnionym przestępstwie.

Przechodząc do zarzutu braku istnienia stosunku podstawowego, który uzasadniałby wystawienie weksla, należy wskazać na wstępie, że pomimo, iż wystawienie weksla z reguły znajduje podstawę prawną w stosunkach kauzalnych zachodzących pomiędzy stronami – to zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny. C. tego zobowiązania nie jest wyrażona w wekslu i nie ma, co do zasady, wpływu zarówno na ważność, jak i realizację wierzytelności wekslowej. Zobowiązanie wekslowe nabiera bowiem samodzielnego charakteru, jest inkorporowane w samym wekslu. Dlatego też posiadanie dokumentu weksla przez wierzyciela jest niezbędną przesłanką istnienia jego uprawnień wekslowych, a zarazem przesłanką legitymacji formalnej (art. 16 w zw. z art. 103 prawa wekslowego, tak przykładowo uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 roku III CZP 66/95 – OSNC 1995/12/168 oraz rozważania Sądu Apelacyjnego w Łodzi w sprawie I ACa 1134/04)

Zobowiązanie wekslowe M. Z. jest więc stosunkiem prawnym odrębnym względem leżącego u jego podstaw zobowiązania. W związku z tym na ważność zobowiązania wekslowego nie ma wpływu nieistnienie lub upadek stosunku podstawowego. Powód nie musi zatem wykazywać ani podstawy gospodarczej zobowiązania wekslowego, ani też faktu jej istnienia. Musi jedynie przedłożyć dokument weksla, na który się powołuje. Abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego znajduje wyraz w ograniczeniu zarzutów przysługujących dłużnikowi wekslowemu wobec wierzyciela. Jednakże w stosunku między wystawcą weksla własnego a remitentem – dłużnik może podnosić wszelkie zarzuty, zarówno obiektywne (dot. formy weksla), jak i osobiste z art. 17 Prawa wekslowego. Dopuszczenie zarzutów dotyczących stosunku podstawowego, pomimo iż zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, ma uzasadnienie w tym, że konstrukcja czynności prawnej abstrakcyjnej nie pozbawia doniosłości prawnej wadliwości istniejących w zakresie stosunku podstawowego (por. wyrok SN z dn. 27.04.2001r., III CKN 341/00, OSNC 2002/4/50). Sytuacja ta (właściwa dla sporów toczących się po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla w postępowaniu nakazowym) określana jest w orzecznictwie, jako "przeniesienie sporu z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego". Należy przy tym podkreślić, że owo "przeniesienie" nie skutkuje zmianą podstawy sporu - ze stosunku prawa wekslowego na stosunek prawa cywilnego. Odwołanie się w zarzutach od nakazu zapłaty do stosunku podstawowego prowadzi jedynie do uwzględnienia tego stosunku w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego. Nadal więc przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy uwzględnieniu również stosunku podstawowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2008 r., IV CSK 65/08, Lex nr 453032; z 9 stycznia 2004 r., IV CK 331/02, Lex nr 599559; z 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124 oraz uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/96, OSNC 1968/5/79 - zasada prawna, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 11 marca 2011 r., II CSK 311/10, OSNC-ZD 2011/3/66).

Jak wynika z okoliczności ustalonego stanu faktycznego powód był zaangażowany w funkcjonowanie i (...) spółki (...), której udziałowcem była jego żona. Ze spółką tą powiązany był także, poprzez spółkę (...), pozwany. Jak wskazywali świadkowie pozwany był „twarzą” całego przedsięwzięcia, poszukiwał inwestorów aby zainicjować funkcjonowanie giełdy kryptowaluty. Jednocześnie jak wskazuje treść protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...), sytuacja finansowa spółki była zła. Pozwany nie informował jednak powoda o stanie spółki. Przedstawił wyłącznie wizję dalszych inwestycji. Spotkanie z dnia 17 lutego 2015 r. zorganizowane zostało właśnie po to aby pozwany wyjaśnił inwestorom sytuację spółki. W ocenie Sądu pozwany wystawił wówczas sporny weksel, biorąc po części odpowiedzialność za nakłonienie powoda do zainwestowania w przedmiotową spółkę. Mając na uwadze stan finansowy spółki, co do którego pozwany nie zaprzeczał, że był mu znany, można rozważyć nie dochowanie przez pozwanego należytej staranności przy kierowaniu inwestycjami czynionymi przez powoda. Pozwany wystawiając weksel udzielił dalszych gwarancji co do zainwestowanego kapitału. Wbrew twierdzeniom pozwanego, okoliczności te, dają podstawę do przyjęcia, że obiektywnie istniały podstawy do takiego zachowania pozwanego, które zmierzało do wystawienia weksla na rzecz powoda. Pozwany powiązany był zarówno ze spółką (...), jak i spółką (...), w które to spółki zainwestował powód. Jak wynika z okoliczności spotkania do którego doszło w dniu 17 lutego 2015 r. pozwany poczuwał się do ewentualnej odpowiedzialności za inwestycje poczynione przez powoda, co też logicznie prowadziło

do dania mu pewnego zabezpieczenia w formie weksla. Równocześnie nie ma znaczenia fakt, że formalnie nabywcą udziałów była żona powoda albowiem okoliczności sprawy wskazują, że faktycznym inwestorem był powód a środki na inwestycje pochodziły z prowadzonej przez niego działalności.

Mając powyższe na uwadze Sąd ocenił, że odpowiedzialność pozwanego wobec powoda wynika z ważnego zobowiązania wekslowego, którego istnienia pozwany skutecznie nie podważył, w związku z czym Sąd na podstawie art. 496 kpc w związku z art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowe, utrzymał w całości w mocy wydany w dniu 19 maja 2016 r. nakazy zapłaty. Pozwany w postępowaniu, wywołanym wniesieniem zarzutów, korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych, w związku z tym Sąd nie obciążył go kosztami sądowymi, wywołanymi ich wniesieniem.

SSO Wojciech Rybarczyk